

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/40/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200529
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: E., v zastúpení JUDr. Dušan Remeta, advokát, so sídlom Masarykova 2, Prešov, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 7390-5/2014-BA zo dňa 28. februára 2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. februára 2015, č. k. 14Scud/15/2014-27, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 5. februára 2015, č. k. 14Scud/15/2014-27 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 5. februára 2015, č. k. 14Scud/15/2014-27 žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej č. 7390-5/2014-BA zo dňa 28. februára 2014 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zo dňa 22. augusta 2011 č. 705-3440111511-GC09/11-721 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Zároveň zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobcovi v sume 284,08 EUR k rukám právneho zástupcu žalobcu.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že k zrušeniu rozhodnutia žalovanej došlo podľa ust. § 250j ods. 2 písm. c/, d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p“) z dôvodu nedostatočne zisteného stavu veci a súčasne pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Krajský súd mal za to, že z dokazovania vykonaného správnymi orgánmi je zrejmé, že závery o tom, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti na základe vykonanej kontroly Inšpektorátom práce Košice, sú predčasné. Nebolo nespochybniteľné preukázané, že žalobca na území Slovenskej republiky reálne nevykonával činnosť ako zamestnanec, a preto nemôže podliehať slovenským právnym predpisom podľa čl. 13 (3) základného nariadenia. Takýto záver žalovanej považoval krajský súd za predčasný, prijatý na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, nakoľko z predloženého administratívneho spisu nie je zrejmé, akým spôsobom malo byť nespochybniteľne preukázané, že žalobca reálne činnosť zamestnanca nevykonával. Taktiež

poukázal na stručné odôvodnenie prvostupňového správneho orgánu, ktorý žalovaná doplnila argumentáciou, že zamestnávateľ žalobcu nereagoval na výzvu Inšpektorátu práce Košice na predloženie dokladov a zásielka sa vrátila ako nedoručená teda, že na základe výsledkov šetrenia vykonaného inšpekciami práce sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti ako žalobcu, tak i zamestnávateľa. Skonštatoval, že závery správnych orgánov sú iba dedukciou, že vzhľadom na zistené skutočnosti vznikajú vážne pochybnosti o reálnom výkone činnosti žalobcu ako zamestnanca. V tomto štádiu konania je však takto zistený skutkový stav nedostatočný pre takýto záver. Poukázaním na ust. § 195, § 196 ods. 1 a 7 zákona o sociálnom poistení dospel k záveru o povinnosti príslušných správnych orgánov vo veci vykonať rozsiahle dokazovanie, pričom žalovanou vykonané dokazovanie považoval krajský súd za nedostatočné na vykonanie objektívneho záveru, že žalobca na území SR reálne činnosť zamestnanca nevykonával. Zistenie skutkového stavu považoval za nedostatočné na jednoznačný záver prezentovaný v odôvodnení rozhodnutia, ktoré navyše nie je odôvodnené v súlade s ust. § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

2.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalovaná z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. včas odvolanie, v ktorom sa domáhala zmeny napadnutého rozhodnutia tak, že odvolací súd žalobu žalobcu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 7390-5/2014-BA zo dňa 28. februára 2014 zamietne. Žalovaná i naďalej zotrvala na svojom právnom názore a svoje rozhodnutie považuje za vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci a po zohľadnení všetkých relevantných dôkazov. Uviedla, že kontroly zamerané na reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike začala Sociálna poisťovňa vykonávať na základe podnetov poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Varsava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu poľských zamestnávateľov, ktorí sprostredkovávajú pre poľské samostatne zárobkovo činné osoby úväzok v iných členských štátoch, pričom v mnohých prípadoch cieľom tejto činnosti nie je výkon zamestnania na pracovnú zmluvu mimo hraníc Poľskej republiky, ale vyhýbanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie v Poľskej republike z podnikateľskej činnosti, ktorú v Poľskej republike vykonávajú. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice, požiadala o súčinnosť pri posúdení zákonnosti dôvodov na uplatňovanie spôsobu uzatvárania pracovných pomerov Národný Inšpektorát práce Košice s cieľom preveriť realnosť vykonávaných aktivít zamestnávateľom prostredníctvom registrovaných zamestnancov. Následne z dôvodu, že na adrese sídla nebol nikto zastihnutý, bola zamestnávateľovi zaslaná výzva na predloženie podkladov. Zásielka sa vrátila ako nedoručená v odbernej lehote. Na základe zistení žalovaná uviedla, že sídlo zamestnávateľa nemožno považovať za registrové sídlo, keďže nedisponuje administratívnym aparátom a v sídle sa zamestnávateľ zdržiava výnimočne. Vychádzajúc z uvedeného považuje žalovaná výrok napadnutého rozhodnutia za dostatočne preukázaný a určitý.

Zároveň žalovaná poukázala na list Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 10. decembra 2013, ktorým Sociálna poisťovňa akceptovala návrh poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS zo dňa 10. októbra 2013, na uzatvorenie spoločnej dohody medzi Sociálnou poisťovňou a ZUS v súlade s článkom 16 (4) vykonávacieho nariadenia v zmysle ktorej bolo aj žalobcovi určené poľské zákonodarstvo, ktoré má konečnú platnosť. Zdôraznila, že keďže k dohode došlo až 10. decembra 2013, nemohlo sa prvostupňové rozhodnutie opierať o túto dohodu. Pri vydaní napadnutého rozhodnutia žalovaná hodnotila všetky dôkazy samostatne a následne všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a postupovala v súlade s nariadeniami Európskej únie.

3.

Žalobca sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej zo dňa 16. marca 2015 plne stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu a opätovne poukázal na obsah žaloby, v zmysle ktorej vykonanie predmetných kontrol u zamestnávateľa žalobcu vzhľadom na povahu činnosti žalobcu v žiadnom prípade pre zistenie skutkového stavu náležitým a objektívnym spôsobom nepostačuje. Právny názor žalovanej považuje za predčasný a zistenie skutkového stavu veci v správnom konaní bolo nedostatočné.

Domnienky a špekulácie žalovanej o (ne)rentabilnosti výkonu práce pre zamestnancov za daných podmienok, teda podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky, sú bezpredmetné a nepreukázané, naviac ich zisťovanie by bolo predmetom kontroly príslušných orgánov Poľskej republiky, nie žalovanej. Na tvrdenia žalovanej obsiahnuté v odvolaní nemožno podľa názoru žalobcu prihliadať, keďže tieto neboli predmetom dokazovania v správnom konaní a žalovaná ich prvý krát spomína až v odvolaní. Z rovnakého dôvodu neobstojí ani odvolávanie sa žalovanej na list poľskej inštitúcie ZUS. Záverom si žalobca uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

4.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“, § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 492 ods. 2 S.s.p. a s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 22. augusta 2011, číslo: 705-3440111511-GC09/11-721, 59075/2011-KEM Sociálna poisťovňa, pobočka Košice rozhodla, že pánovi E., nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňom 01.06.2010 do 31.08.2010 podľa slovenskej legislatívy. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 28. februára 2014, číslo: 7390-5/2014-BA odvolanie žalobcu a zamestnávateľa L. zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Zamestnávateľom žalobcu bol od 1. júna 2010 do 31. augusta 2010 Boguslaw Jakub Bulat - CPF Business Group, IČO: 44 990 651, so sídlom Južná trieda 53, 040 01 Košice - Juh, a teda zamestnávateľom bola fyzická osoba (L., rod. číslo: XXXXXXXXXX, bytom B.). Tento zamestnávateľ prihlásil žalobcu do poistenia odo dňa 1. júna 2010 ako svojho zamestnanca.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p., účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

L. bol účastníkom správneho konania v súlade s § 173 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať, alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím správnych orgánov priamo dotknuté, a to najmä vo vzťahu k jeho prípadným odvodovým povinnostiam na sociálne poistenie podľa § 141 ods. 1 a § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., resp. právu na vrátenie poistného zaplateného bez právneho dôvodu podľa § 145 ods. 1 tohto zákona a preto bolo potrebné aj v konaní pred správnym súdom konať aj s touto osobou ako účastníkom správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté (§ 250 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Na uvedenej skutočnosti nič nemení ani fakt, že k 23.06.2012 ukončil svoju podnikateľskú činnosť, nakoľko zánikom živnostenského oprávnenia nedochádza k zániku povinností fyzickej osoby, ktoré jej vznikli počas prevádzkovania živnosti, vrátane povinností, ktoré takej fyzickej osobe vznikli v spojení so zamestnávaním zamestnancov podľa pracovnej zmluvy. Nedochádza preto ani k zániku zodpovedností, ktoré takej fyzickej osobe ako zamestnávateľovi vznikli podľa predpisov sociálneho poistenia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p.

Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že krajský súd vo výroku síce zrušil druhostupňové rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu, avšak neuviedol na základe akého ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku tak učinil, čo je v rozpore s ust. § 250j ods. 4 veta prvá O.s.p..

V ďalšom konaní krajský súd priberie do konania L. E. L., vec znovu prejedná a rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho s prihliadnutím na vyššie uvedenú skutočnosť.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.